

Postmottak@md.dep.no

Hørings svar – Forslag om endringer i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag

Vi viser til høringsbrev av 30.5.2013 fra Miljøverndepartementet angående forslag om endringer i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag.

Generelt

Fylkesmannen viser til at høringsforslaget imøtekommer mange kommuners ønsker om å kunne etablere snøscooterløyper. Vi mener det er et riktig grep at etablering av snøscooterløyper skal skje med hjemmel i plan- og bygningsloven. Ved bruk av plan- og bygningsloven sikrer regelverket at alle berørte interesser får anledning til å uttale seg. Det er ulike brukergrupper i disse sakene, og de vil ha ulike behov og syn på om det skal åpnes for etablering av snøscooterløyper, i så fall i hvilket omfang, lokalisering og vilkår for bruken av løypene. Av den grunn er det også viktig at det vil stilles krav om kartlegging og verdsetting av friluftsområdene der løyper planlegges og at virkningene for naturmangfold og friluftsliv skal utredes og utgjøre en del av plandokumentene.

Angående pkt. 3 i høringsbrevet - Næringskjøring

I høringsbrevet heter det at regjeringen ønsker å utvide adgangen til næringskjøring gjennom åpning for fornøyleskjøring som del av utmarksnæring i form av snøscootersafari etter løype. Det bes om synspunkter på hvordan en slik ordning kan utformes.

Fylkesmannen mener det må defineres tydelig i lovverket hva som menes med «*utmarksnæring*». Begrepet «*utmarksnæring*» har et svært vidt omfang, og det bør klargjøres hvilke type virksomheter som skal omfattes av denne ordningen. Fylkesmannen tror det kunne være fornuftig å starte med bedrifter som blant annet driver med utmarksopplevelser som en del av sin næring. Vi mener at når man åpner for denne type næringskjøring, bør det bidra til å styrke reiselivet i distriktene.

Fylkesmannen er enig i at det er viktig at virksomheten som skal drive fornøyleskjøring med snøscooter må ha løyve. Det bør også fremgå av det nasjonale lovverket hvilke vilkår som gjelder for de som kan tildeles løyve, for eksempel krav til type virksomhet (registrert i Brønnøysundregistret) og krav til omsetning, jf. det ovennevnte.

For en del bedrifter vil snøscootersafari etter etablert løype kunne bli viktig som en ekstra inntektskilde. Samtidig vil vi også påpeke at det i distriktene er reiselivsbedrifter som baserer sin virksomhet på friluftsliv og villmarksopplevelser, der man bygger på kvaliteter som storslagen natur, uberørthet og fravær av støy. En utvikling mot større omfang av snøscooterkjøring kan føre til en negativ utvikling for virksomheter som baserer seg på det enkle friluftslivet. Derfor er det viktig at adgangen reguleres tydelig gjennom lovverket.

Fylkesmannen mener at også snøscooterløyper som etableres som del av utmarksnæring må behandles etter plan- og bygningsloven, på samme måte som forsøksordningen som er skissert i pkt. 4 i høringsbrevet.

Angående pkt. 4 – Forsøksordning med etablering av snøscooterløyper Om forsøket med lokal forvaltning av motorferdsel i utmark

Fylkesmannen mener at den nye forsøksordningen, slik den er beskrevet i høringsnotatet, vil være en mer hensiktsmessig måte å regulere motorferdselen i prøvekommunene på enn gjeldende forsøksordning. Den gamle prøveordningen innebar at også dispensasjonssaker ble behandlet etter plan- og bygningslovens bestemmelser. Siden det er til dels andre vurderinger som legges til grunn etter plan- og bygningslovens bestemmelser, har en i noen saker sett at de hensyn som motorferdsellovverket skal ivareta ikke i tilstrekkelig grad er ivaretatt. Med den nye ordningen vil snøscooterløypene etableres med hjemmel i plan- og bygningsloven, mens alle øvrige saker behandles etter motorferdsellovverket. Dette mener vi er en ryddigere måte å regulere motorferdselen på. Det bidrar ikke minst til større grad av likebehandling av dispensasjonssøknader mellom de kommuner som er med på prøveordningen og de som er utenfor.

Vi regner med at reglene i forskrift om konsekvensutredninger skal følges ved utarbeidelse av plan om snøscooterløyper, jf. § 6 andre ledd om at plan- og bygningslovens bestemmelser skal gjelde. Det kan for øvrig synes å ikke være helt samsvar mellom hvilke tema et planforslag skal ta hensyn til i § 2 tredje ledd og inneholde av utredninger, jf. § 2 fjerde ledd, og de forhold fylkesmannen skal påse at ikke blir negativt berørt, jf. § 5 tredje ledd. Forskrift om konsekvensutredninger lister opp flere temaer/forhold som kan bli berørt ved et tiltak eller en plan, jf. vedlegg II, enn det som fremgår av § 2 i forslaget til forskrift om kommunalt forsøk med snøscooterløyper. Vi tolker dette slik at bestemmelsen i § 2 ikke er å forstå som uttømmende, men angir et minimum av forhold som skal inngå i en utredning til en plan.

Vi regner med at en utredning til plan om snøscooterløyper også må inneholde en redegjørelse for samvirkning av de ulike konsekvensene, samlet belastning/kumulativ virkning av planforslaget sammen med andre planlagte tiltak i området, datagrunnlag og metoder, samt en vurdering av alternativer, jf. forskrift om konsekvensutredninger vedlegg II og naturmangfoldloven §§ 8-12.

I høringsbrevet heter det at hensikten med forsøksordningen er blant annet å undersøke virkningene for naturmangfold, friluftsliv og folkehelse. Departementet ønsker også å se på om åpning for fornøyelseskjøring gir distriktspolitiske effekter.

Høringsbrevet forutsetter at kommunene skal sette vilkår for bruk av løypene, og viser til regulering av tidspunkt på døgnet, ukedager og tid på året. Fylkesmannen er usikker på om listen er ment å være utfyllende, eller om kommunene også kan legge inn restriksjoner på hvem som kan bruke løypene. Det er vist til etablerte ordninger i Finnmark og Troms, hvor løypene er åpne for «allmennheten». Vi mener at en slik klar forutsetning bør ligge til grunn også i resten av landet, for å gi klare felles forutsetninger for hvordan eventuelle kommersielle aktører skal tilpasse seg. Det vil også kunne bli konfliktskapende om det skilles mellom grunneiere, innenbygds og utenbygds for å få tilgang til slike løypenett. De grunneiere som tillater slike løyper på sin eiendom, må da også være forberedt på at de selv ikke kan kontrollere, styre og begrense bruken av disse løypene.

Angående pkt. 5 – Tilførselsløyper til løypenett i Sverige

Fylkesmannen merker seg at departementet er klare på at det kan etableres tilførselsløyper korteste veg til svensk løypenett, og at det ikke skal etableres et nettverk av tilførselsløyper på norsk side. Vi ser praktiske fordeler med at grensekryssing skjer ved offentlig vei, men dette er kanskje viktigst i forhold til andre kontrollmyndigheters oppgaver ved person- og varetransport over grensa. Vi ser også at etablering av tilførselsløyper mot Sverige kan bli en utfordring i forhold til vegmyndighetenes regler for bruk av

beltemotorsykkel på offentlig veg. Dette må legges til grunn når kommunene skal finne utgangspunkt for løypene, sammen med krav om tilstrekkelig infrastruktur/parkeringskapasitet der løypene starter.

Fylkesmannen ser også en pedagogisk utfordring i forhold til lokale forventninger om forenkling og liberalisering i forhold til bruk av snøskuter. Det vil bli en krevende prosess å finne startpunkt, løypetraseer og å avklare i forhold til grunneiere før løypene kan tas i bruk. Videre vil få brukere kunne starte fra eget hus eller egen hytte. Tilgang til løyper vil kreve at de fleste brukere av løypene må laste opp skuteren på bil for å komme til traseene. Fylkesmannen ønsker at det stilles klare krav til innholdet i søknadene fra kommunene, og vi legger til grunn at slike løyper også krever grunneiers tillatelse.

Om oppheving av § 5 første ledd bokstav d (utmarksnæring for fastboende)

Fylkesmannen viser til departementets forslag og begrunnelse for å ta ut § 5 første ledd bokstav d. Vi støtter departementets vurdering av at det er uhensiktsmessig med to bestemmelser som i stor grad overlapper hverandre og som skaper usikkerhet omkring bruken av bestemmelsene. Fylkesmannen antar at det behovet man har hatt for anvendelse av § 5 første ledd bokstav d, fortsatt vil bli ivaretatt gjennom § 5a og dispensasjonsbestemmelsene i § 6.

Om økonomiske og administrative konsekvenser

I høringsbrevet heter det at forslagene vil medføre merarbeid i blant annet kommunene og hos fylkesmennene med behandling av forslag og søknader. Fylkesmannen i Hedmark vil understreke dette punktet. I Hedmark er det potensiale for at mange kommuner kan komme til å delta i prøveordningen, i og med at vi har en lang grense mot Sverige. I tillegg er Stor-Elvdal kommune omfattet av den gamle forsøksordningen og kan søke om å få delta i den nye. For vår del er ressursituasjonen ikke tilfredsstillende med hensyn til å drive veiledning, ha en god dialog med kommuner og andre berørte parter i planprosessen og behandle innkomne saker på planområdet. Vi er derfor avhengige av å få en styrking av ressursene på planområdet når vi nå får flere oppgaver.

For øvrig er vi positive til å bli tildelt en viktig rolle i forsøksordningen.

Med hilsen

Sylvia Brustad

Jørn G. Berg
miljøverndirektør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes ut uten signatur.

Saksbehandlere: Kristine Schneede
Bjørn Murvold